

Milieueffectrapportage

24

Wijzigingsplan –
Lunteren

Voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
19 december 2013, nr. 201309352/2/R2,
ECLI:NL:RVS:2013:2673
(mr. Hagen)
Noot S.M. van Velsen

Wijzigingsplan. M.e.r. Plan-m.e.r. Plan-MER. Intensieve veehouderij. Maximale mogelijkheden. Milieuonderzoek. Vleeskalveren. Vleesrunderen. Mogelijkheden.

[Wm art. 7.2, 7.13; Besluit MER art. 2 bijlage, onderdeel D, onder 14, sub 10]

De voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak wijst een verzoek tot voorlopige voorziening toe ten aanzien van het op 20 augustus 2013 door het college van B en W van Ede vastgestelde wijzigingsplan "Scharrenburgersteeg ongenummerd (naast 10) Lunteren". Het wijzigingsplan voorziet in de wijziging van het plandeel met de bestemming "Agrarisch" in "intensieve veehouderij". Verzoeker voert aan dat het college ten onrechte geen plan-MER aan de vaststelling van het plan ten grondslag heeft gelegd. Voorts betoogt hij dat het college ten onrechte niet de maximale mogelijkheden van het plan heeft onderzocht. Hij wijst erop dat op het perceel, naast vleeskalveren, ook andere diersoorten mogen worden gehouden. Met het plan is volgens het college een stal voor maximaal 1000 vleeskalveren mogelijk gemaakt, waardoor het plan de drempelwaarde uit het Besluit m.e.r. niet overschrijdt en derhalve niet m.e.r.-plichtig is. Voorts stelt het college zich op het standpunt dat geen plan-MER hoefde te worden gemaakt, aangezien bij het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012", waarin de wijzigingsbevoegdheid is opgenomen, al een plan-MER is opgesteld. De voorzitter overweegt na een uiteenzetting van de relevante regelgeving dat de in onderdeel D, onder 14, sub 10, van de bijlage van het Besluit m.e.r. voor vleesrunderen opgenomen drempelwaarde van 1200 stuks op zichzelf niet wordt overschreden. Niet gebleken is echter of het college tevens heeft beoordeeld of uitgesloten is dat het plan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zou kunnen hebben, zoals bedoeld in artikel 2,

vijfde lid, van het Besluit m.e.r. Voorts verwijst de voorzitter naar een uitspraak van de Afdeling van 21 augustus 2013 (nr. 201209306/1/R2) waaruit blijkt dat bij de beoordeling van de mogelijke milieueffecten van het plan in het MER moet worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden die het plan biedt. Nu niet is uitgesloten dat bij het bouwen ten behoeve van andere diersoorten de drempelwaarden wel zullen worden overschreden, betwijfelt de voorzitter of het plan in overeenstemming met artikel 7.13 van de Wet milieubeheer in samenhang bezien met artikel 7.2 van die wet in samenhang met artikel 2, derde lid, van het Besluit m.e.r., is vastgesteld. Voor zover het college stelt dat het plan niet m.e.r.-plichtig is, aangezien voor het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012" reeds een plan-MER is gemaakt, wordt voorts overwogen dat die omstandigheid niet maakt dat het wijzigingsplan niet m.e.r.-plichtig is. Hierbij wijst de voorzitter erop dat in kolom 3 van onderdeel D tevens plannen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdeel a, van de Wet ruimtelijke ordening zijn opgenomen.

Uitspraak in het geding tussen:

[verzoeker], wonend te Lunteren, gemeente Ede, en
het college van burgemeester en wethouders van Ede,
verweerder.

Procesverloop

Bij besluit van 20 augustus 2013, kenmerk 761564, heeft het college het wijzigingsplan "Scharrenburgersteeg ongenummerd (naast 10) Lunteren" vastgesteld.

Tegen dit besluit heeft [verzoeker] beroep ingesteld.

[verzoeker] heeft de voorzitter tevens verzocht een voorlopige voorziening te treffen.

De voorzitter heeft het verzoek ter zitting behandeld op 2 december 2013, waar (...; red.).

Overwegingen

1. Het oordeel van de voorzitter heeft een voorlopig karakter en is niet bindend in de bodemprocedure.

2. Voor zover de ontvankelijkheid van [verzoeker] wordt betwist, stelt de voorzitter vast dat [verzoeker] geen zienswijze naar voren heeft gebracht. Het plandeel met de bestemming "Agrarisch" betreffende het perceel Scharrenburgersteeg ongenummerd (naast 10) is echter gewijzigd vastge-

steld. Aan een deel van de gronden is de aanduiding "intensieve veehouderij" toegekend, waardoor [verzoeker] in een nadeliger positie is komen te verkeren. Gelet hierop verwacht de voorzitter dat de Afdeling zal oordelen dat het beroep in zoverre ontvankelijk is en ziet de voorzitter aanleiding het verzoek inhoudelijk te behandelen.

3. Het plan voorziet op grond van artikel 3, lid 3.8.4, aanhef, van de planregels van het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012" in de wijziging van het plandeel met de bestemming "Agrarisch" betreffende het perceel Scharrenburgersteeg ongenummerd (naast 10) door de toekenning van de aanduiding "intensieve veehouderij".

4. [verzoeker] heeft bezwaar tegen de vaststelling van het plan. Hij vreest overlast te zullen ondervinden van de op het perceel mogelijk gemaakte intensieve veehouderij. [verzoeker] voert aan dat het college ten onrechte geen plan-MER aan de vaststelling van het plan ten grondslag heeft gelegd. Voorts betoogt hij dat het college ten onrechte niet de maximale mogelijkheden van het plan heeft onderzocht. Hij wijst erop dat op het perceel, naast vleeskalveren, ook andere diersoorten mogen worden gehouden.

4.1. Met het plan is volgens het college een stal voor maximaal 1000 vleeskalveren mogelijk gemaakt, waardoor het plan de drempelwaarde uit het Besluit m.e.r. niet overschrijdt en derhalve niet m.e.r.-plichtig is. Voorts stelt het college zich op het standpunt dat geen plan-MER hoefde te worden gemaakt, aangezien bij het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012", waarin de wijzigingsbevoegdheid is opgenomen, al een plan-MER is opgesteld.

4.2. Ingevolge artikel 3, lid 3.8.4, aanhef, van de planregels van het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012" zijn burgemeester en wethouders bevoegd aan de bestemming de aanduiding "intensieve veehouderij" toe te voegen ten behoeve van de vestiging van een intensieve veehouderij.

Ingevolge artikel 1 van de planregels van dat plan wordt onder 'agrarisches bedrijf, intensieve veehouderij' verstaan: een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf voor het houden van vee en pluimvee - zelfstandig of als neventak - waarbij dit houden van vee en pluimvee geheel of nagenoeg plaatsvindt in gebouwen. Het houden van melkrundervee, schapen of paarden wordt niet aangemerkt als intensieve veehouderij.

4.3. Ingevolge artikel 3, lid 3.1, aanhef en onder b, van de planregels zijn de voor "Agrarisch" aangewezen gronden bestemd voor grondgebonden agrarische bedrijven, waarbij niet meer dan één agrarisch bedrijf aanwezig mag zijn per bouwvlak of een gekoppeld bouwvlak, met dien verstande dat ter plaatse van de aanduiding "intensieve veehouderij" tevens intensieve veehouderijen als hoofdtak zijn toegestaan.

4.4. Ingevolge artikel 7.13 van de Wet milieubeheer stelt het bevoegd gezag een plan niet vast:

a. dan nadat het toepassing heeft gegeven aan de paragrafen 7.3 en 7.4;

b. indien het plan ten opzichte van het ontwerp van dat plan zodanig is gewijzigd dat de gegevens die in het milieueffectrapport zijn opgenomen redelijkerwijs niet meer aan het plan ten grondslag kunnen worden gelegd.

Ingevolge artikel 7.2, tweede lid, in samenhang met artikel 2, derde lid, van het Besluit milieueffectrapportage (hierna: Besluit m.e.r.) moet, ter zake van de activiteiten als bedoeld in artikel 7.2, eerste lid, onder a en b, van de Wet milieubeheer, een MER voor plannen worden gemaakt voor de categorieën van plannen die zijn omschreven in kolom 3 van onderdeel C, onderscheidenlijk onderdeel D van de bijlage bij het Besluit m.e.r., voor zover die plannen een kader vormen voor een besluit als omschreven in artikel 2, vierde lid, van het Besluit m.e.r. en voor zover die plannen niet zijn aangewezen als categorieën van besluiten als bedoeld in dat lid.

Ingevolge het vijfde lid, aanhef en onder b, geldt voor zover in de bijlage, onderdeel D, bij een categorie van activiteiten categorieën van gevallen zijn aangegeven, de verplichting te beoordelen of ten aanzien van een besluit een MER moet worden gemaakt:

a. in zodanige gevallen en

b. in overige gevallen waarin op grond van selectiecriteria als bedoeld in bijlage III bij de EEG-richtlijn milieu-effectbeoordeling niet kan worden uitgesloten dat de activiteit belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu kan hebben.

Ingevolge onderdeel D, onder 14, van de bijlage van het Besluit m.e.r. is bepaald dat beoordeeld dient te worden of een MER dient te worden gemaakt in het kader van de oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren.

In kolom 3 van onderdeel D zijn plannen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdeel a, van de Wet ruimtelijke ordening opgenomen.

4.5. In de plantoelichting is vermeld dat het plan ongeveer 5000 m² aan bebouwing ten behoeve van de intensieve veehouderij mogelijk maakt. Ter zitting heeft het college toegelicht dat de maximale omvang van het bedrijf hierdoor beperkt is tot 1000 vleeskalveren. [verzoeker] heeft dit niet betwist. Het college heeft zich in zoverre terecht op het standpunt gesteld dat hiermee de in onderdeel D, onder 14, sub 10, van de bijlage van het Besluit m.e.r. voor vleesrunderen opgenomen drempelwaarde van 1200 stuks niet wordt overschreden. Niet gebleken is echter of het college tevens heeft beoordeeld of uitgesloten is dat het plan belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zou kunnen hebben, zoals bedoeld in artikel 2, vijfde lid, van het Besluit m.e.r.

Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 21 augustus 2013 in zaak nr. 201209306/1/R2) dient bij de beoordeling van de mogelijke milieueffecten van het plan in het MER te worden uitgegaan van de maximale mogelijkheden die het plan biedt. Uit de planregels volgt dat, zoals het college ter zitting heeft erkend, het plan, overeenkomstig de wijzigingsbevoegdheid, eveneens de oprichting van een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf voor het houden van andere diersoorten dan vleesrunderen mogelijk maakt. Niet is uitgesloten dat bij het bouwen ten behoeve van andere diersoorten de drempelwaarden wel zullen worden overschreden. Voor zover het college stelt dat het plan niet m.e.r.-plichtig is aangezien voor het bestemmingsplan "Agrarisch Buitengebied Ede 2012" reeds een plan-MER is gemaakt, wordt voorts overwogen dat die omstandigheid niet maakt dat het wijzigingsplan niet m.e.r.-plichtig is. Hierbij wijst de voorzitter erop dat in kolom 3 van onderdeel D tevens plannen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdeel a, van de Wet ruimtelijke ordening zijn opgenomen.

Gelet op het voorgaande betwijfelt de voorzitter of het plan in overeenstemming met 7.13 van de Wet milieubeheer in samenhang bezien met artikel 7.2 van die wet in samenhang met artikel 2, derde lid, van het Besluit m.e.r., is vastgesteld.

5. De voorzitter ziet gelet op het vorenstaande aanleiding om bij wijze van voorlopige voorziening het bestreden besluit, voor zover het betreft de aanduiding "intensieve veehouderij" zoals toegekend aan het plandeel met de bestemming

"Agrarisch" betreffende het perceel Scharrenburgersteeg ongenummerd (naast 10), te schorsen in afwachting van de behandeling van het beroep in de bodemprocedure. Tevens ziet de voorzitter aanleiding om bij wijze van voorlopige voorziening, gelet op de samenhang met de aanduiding "intensieve veehouderij", de overige delen van het bestreden besluit bij wijze van voorlopige voorziening te schorsen. Gelet hierop behoeven de overige gronden van [verzoeker] geen bespreking meer.

6. Het college dient op na te melden wijze in de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De voorzitter van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. schorst bij wijze van voorlopige voorziening het besluit van het college van burgemeester en wethouders van Ede van 20 augustus 2013, kenmerk 761564;
(red.)

NOOT

Deze voorzittersuitspraak is wat mij betreft vermeldenswaardig, omdat de voorzitter er – welhaast ten overvloede – op wijst dat in kolom 3 van onderdeel D 14 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. tevens plannen als bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdeel a, van de Wet ruimtelijke ordening (dat wil zeggen wijzigingsplannen) zijn opgenomen. Het is een belangrijke constatering dat in kolom 3 ook wijzigingsplannen (en uitwerkingsplannen) staan genoemd als kaderstellend voor de in kolom 4 genoemde (omgevings)vergunning. Dit wordt in de praktijk weleens vergeten. Het college van burgemeester en wethouders dacht met het argument dat al voor het bestemmingsplan een plan-m.e.r. was doorlopen weg te komen. De voorzitter gaat hier mijns inziens terecht niet in mee; sterker nog, het leidt tot schorsing van het vaststellingsbesluit. De overweging komt erop neer dat los van de vraag of voor eerdere plannen plan-m.e.r. is gedaan, een wijzigingsplan – naast het bestemmingsplan zelf – is opgenomen in kolom 3 en derhalve plan-m.e.r.-plichtig kan zijn. Zoals net na inwerkingtreding van de implementatiewetgeving ten gevolge van de Europese 'SMB'-richtlijn (nr. 2001/42/EG, PbEG L 197 van 21 februari 2001, p. 30) op 28 september 2006 (Wet van 5 juli 2006

(Stb. 2006, 336), Besluit van 25 augustus 2006 (Stb. 2006, 388) en inwerkingtredingsbesluit van 25 augustus 2006 (Stb. 2006, 389) door mij reeds opgemerkt: "Voor de ruimtelijke ordeningspraktijk is van belang dat er een of meerdere plannen kunnen zijn op verschillende bestuursniveaus die een kader vormen voor een of meer besluit-m.e.r.-plichtige activiteiten en dus allemaal onder de plan-m.e.r.-plicht vallen. De wijze waarop een kader wordt gevormd zal doorgaans steeds concreter worden. Dit is bijvoorbeeld het geval als een activiteit eerst in een planologische kernbeslissing (pkb) is opgenomen, vervolgens in een streekplan en vervolgens in een bestemmingsplan dat als kader dient voor een milieuvergunning. Het is daarbij expliciet de bedoeling dat informatie uit het vorige MER wordt gebruikt voor het aan de orde zijnde plan. Wel zal ervoor dienen te worden gewaakt dat het MER nog actueel en voldoende gedetailleerde beschrijvingen bevat."¹ Resumerend, voor eenzelfde activiteit kan meerdere keren een plan-m.e.r. aan de orde zijn, gelijk de bedoeling van de (Europese) wetgever. Dit is tegenstelling tot project-m.e.r. (voorheen: besluit-m.e.r.) voor een vergunning, die maar één keer hoeft te worden doorlopen waarna de m.e.r.-plicht is verwerkt. Ik vraag me door praktijkervaring op dit punt wel af wat een plan-m.e.r. voor een wijzigingsplan voor een veehouderij normaal gesproken inhoudelijk nog kan toevoegen aan het MER voor het bestemmingsplan voor een buitengebied. Ook voor het gehele plangebied zijn, mede als gevolg van toepasselijke natuurwetgeving (een eventueel benodigde passende beoordeling maakt verplicht onderdeel uit van het plan-MER) vaak al gedetailleerde, kwantitatieve berekeningen in het MER voor het 'moederplan' opgenomen. Een hoger detailniveau is dan bijna niet denkbaar (op grond van artikel 7.7, derde lid, onder a, Wm mag de inhoud van het plan-MER worden afgestemd op de fase van besluitvorming waarin het plan zich bevindt en op grond van artikel 7.7, derde lid, onder b, Wm mag het bevoegd gezag gebruik maken van andere milieueffectrapporten die voldoen aan de eisen in hoofdstuk 7), al kan de informatie natuurlijk

(enigszins) verouderd zijn. Dit geldt te meer in de verhouding plan-m.e.r. voor een wijzigingsplan en een project-m.e.r. voor de te verlenen vergunning (kolom 4-besluit). Reden waarom er in de praktijk regelmatig voor wordt gekozen deze m.e.r.-plichten gezamenlijk te vervullen. Hiervoor geldt zelfs een wettelijke verplichting op grond van artikel 14.4b Wm als voldaan is aan de twee criteria in dat artikel: gelijktijdigheid van de procedure van het plan en het besluit enerzijds en het plan wordt uitsluitend voorbereid met het oog op de inpassing van de activiteit in dat plan anderzijds.

Het gaat erom dat de milieu-informatie idealiter steeds concreter wordt naarmate men dichterbij het moment van vergunningverlening komt. Voor veel wijzigingsplannen in het algemeen zal het, los van een eventuele passende beoordeling, bij het moederplan niet zinnig zijn een (geheel) nieuw MER op te stellen omdat de wijzigingsbevoegdheid in het moederplan, gegeven de 'leer van de maximale mogelijkheden' ook qua milieueffecten al is beschouwd. Die verplichting hangt mede samen met het uitgangspunt dat opname van een wijzigingsbevoegdheid inhoudt dat het eventuele gebruik daarvan in beginsel in overeenstemming met een goede ruimtelijke ordening moet worden geacht (recent nog: ABRvS 13 november 2013, nr.

201112348/1/R3, «JM» 2014/9, en eerder bijvoorbeeld ABRvS 27 juni 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW9531). Het is dan al snel overbodig om nog een plan-m.e.r. te doorlopen bij het wijzigingsplan. Wel zal bekeken moeten worden of de informatie nog actueel is. Overigens is de inhoud van een plan-MER iets anders dan de verplichting om een plan-m.e.r.-procedure te doorlopen. Ook al is de informatie compleet, gegeven het systeem in de Wet milieubeheer, ontkomt men hoe dan ook niet aan de procedurele verplichtingen.

Een niet onbelangrijk verschil met de oorspronkelijke m.e.r.-regelgeving na implementatie van SMB (lees: plan-m.e.r.) is overigens dat er thans ook als het plan kaderstellend is voor activiteiten die onder de D-drempel blijven een plan-m.e.r.-plicht kan bestaan. Dit houdt verband met het per 1 juli 2011 gewijzigde artikel 2, vijfde lid, van het Besluit m.e.r. waarnaar de voorzitter ook verwijst. Niet alleen had het college moeten beoordelen of sprake kan zijn van belangrijke, nadelige milieugevolgen ten gevolge van 1.000

1 Milieueffectrapportage bij ruimtelijke plannen: Quo Vadis? (deel 1), BR 2007, p. 927 e.v.

vleeskalveren (de D-drempel is 1.200 waarboven het plan kaderstellend is voor een m.e.r.-beoordelings*plichtig* besluit en daarmee *direct* plan-m.e.r.-plichtig), maar ook had het – gelet op de ‘leer van de maximale mogelijkheden’ – moeten onderzoeken welke gevolgen andere diercategorieën zouden kunnen hebben. De voorzitter verwijst naar ABRvS 21 augustus 2013, nr. 201209306/1/R2 waaruit blijkt dat indien in het plan niet wordt vastgelegd welk soort intensieve veehouderij op een bepaalde locatie is toegelaten, er in het plan-MER van moet worden uitgegaan dat elke soort veehouderij op een bepaalde locatie mogelijk is. Hierdoor zou, zo concludeert de voorzitter, het ook nog eens kunnen zijn dat drempelwaarden wel worden overschreden en er hoe dan ook een plan-m.e.r.-plicht geldt. De mogelijkheid om de maximale mogelijkheden van het plan representatief in te vullen (zie mijn artikelen in TBR hierover, TBR 2013/65, p. 412-421 en TBR 2013/77, p. 516-525), lijkt in het onderhavige geval niet aanwezig of is in elk geval niet aangevoerd door het college. De lijn van de Afdeling is echter (nog) niet duidelijk (zie ook ABRvS 1 mei 2013, nr. 201202866/1/R1, LJN:BZ9083, in M en R 2013/97, Soppe en Gundelach). Uit de door de Afdeling gegeven overweging ten overvloede in haar uitspraak van 8 mei 2013, nr. 201208118/1/R1, vloeit voort dat de maximaal aantallen en de soort dieren in de planregels kunnen worden voorgeschreven. Gelet hierop, kan het college van burgemeester en wethouders van Ede mijns inziens twee dingen doen: óf het wijzigingsplan wordt zodanig gewijzigd dat de planologische mogelijkheden beperkt worden, óf het milieuonderzoek wordt aangevuld al dan niet door middel van een plan-m.e.r. (nog afhankelijk van de vraag of de D-drempels kunnen worden overschreden: wellicht kan worden volstaan met een – formeel niet-bestaande – plan-m.e.r.-beoordeling voor zover onder de D-drempels kan worden gebleven). In de hierboven reeds vermelde uitspraak over het Bestemmingsplan Buitengebied Oss (ABRvS 27 juni 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW9531) werd eenzelfde argument door het bevoegd gezag aangevoerd. Dat in het kader van het reconstructieplan in 2005 een MER is gemaakt en dat in dit plan voor de mogelijkheden voor intensieve veehouderij hierbij is aangesloten, neemt ook hier de plan-m.e.r.-plicht niet weg. De Afdeling merkt op dat de wettelijke verplichting om een

plan-MER te maken geldt voor elk plan dat een kader biedt voor activiteiten die boven de drempelwaarden uitkomen en dat in kolom 3 van onderdeel C 14 is vermeld. Daarbij merkt de Afdeling op dat het reconstructieplan en het daarbij behorende MER betrekking hebben op een groter gebied dan het plangebied en dat de concrete mogelijkheden voor intensieve veehouderij in het bestemmingsplan zijn bepaald. Overigens lijkt het nog wel mogelijk dat de Afdeling iets genuanceerder over de materie denkt dan de voorzitter in de onderhavige uitspraak van 19 december 2013 deed. In de uitspraak van 27 juni 2012 wordt in referentie aan artikel 7.7, derde lid, onder b, Wm in rechtsoverweging 2.19.4 de woorden ‘in dit geval’ gebruikt. Ik zie echter niet veel ruimte voor invulling van ‘in dit geval’. Hoofdstuk 7 Wm laat hiervoor geen ruimte anders dan dat de informatie wordt hergebruikt. Op grond van het door de voorzitter aangehaalde artikel 7.13 Wm kan een plan niet worden vastgesteld nadat toepassing is gegeven aan paragrafen 7.3 en 7.4 (ook wel planblokkerende werking genoemd) en die bieden nou eenmaal geen uitzonderingsmogelijkheden. Schending van artikel 7.13 leidt tot vernietiging van het vaststellingsbesluit en laat geen ruimte voor toepassing van de bestuurlijke lus, zie bijvoorbeeld ABRvS 22 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA0653. De aard van het gebrek, in het bijzonder gelet op het stadium van de planprocedure waarop het MER aanwezig dient te zijn in verband met de afweging die met gebruikmaking van de uitkomsten van het MER in de planprocedure dient te worden gemaakt, laat hiertoe, aldus de Afdeling, geen ruimte. Ik ben het hier volmondig mee eens. Het gaat immers om verplichtingen met een Europeesrechtelijke achtergrond, die openbaarheid van milieu-informatie en rechtsbescherming voorop zetten. Als het argument van het college van burgemeester en wethouders opgeld zou doen en/of de bestuurlijke lus wordt toegepast, wordt het instrument van plan-m.e.r. dat vooraf dient te gaan aan besluitvorming zinledig.

S.M. van Velsen